

SPROG & SAMFUND

Nyt fra
Modersmål-Selskabet
31. årgang nr. 2
Juni 2013

**Indhold: generalforsamling og debattmøde 3 · Niels Brunses sang 6
Formandens beretning 8 · Mange slags dansk 10 · Nye bøger 12
Fire sprogenier 14 · Invitation til Modersmål-Prisen 16**

Henrik Hagemann indledte generalforsamlingen med et debatskabende oplæg om nordisk sprogpolitik. Referat inde i bladet.

Tredive

Dette nummer af Sprog&Samfund markerer 30 års-fødselsdag for bladet. Det første nummer udkom aldrig, men eksisterer som et prøvenummer, da Modersmål-Selskabet endnu var under opbygning og udvikling og ønskede at vurdere, om økonomi og indhold kunne bære en regelmæssig tidsskrifts-udgivelse. Nogle måneder senere, i foråret 1983, udkom så det første officielle eksemplar med 12 sider og artiklerne trykt over trespalter med løs bagkant. De følgende år udkom Sprog&Samfund med en vis uregelmæssighed og varierende sidetal, men i det satsbillede, som grafikerer Erik Ellegaard Frederiksen skabte med hele sin viden om grafisk tilrettelægning. Ellegaard Frederiksen stod Selskabet nær og tegnede også Selskabets logo samt stod for årbørgernes omslag og typografi frem til 1995, hvor han blev afløst af Kytte Fennestad. Ellegaard Frederiksen

får her ved 30-året en hyldest i Georg Søndergaards løbende serie „Mange slags dansk“.

Siden 1998 er Sprog&Samfund med at bladudvalg i ryggen udkommet regelmæssigt hvert tredje måned med 16 sider. Trods denne regelmæssighed hverken kan eller skal et tidsskrift konkurrere med traditionel journalistisk aktualitet. Til det formål har Selskabet en hjemmeside, som siden Georg Adamsens tiltrædelse er blevet udbygget og moderniseret, så den i dag fremstår som en fuldt professionel portal til Selskabets virke. Her kan man med et enkelt klik dykke ned i det historiske eller orientere sig i de nyeste arrangementer. Det er med stor beklagelse, at bestyrelsen nu må sige farvel til Georg Adamsen, der har ønsket at blive afløst. Han bliver svær at erstatte, men Selskabets ambitioner er ufortrødent en aktuel hjemmeside og et regelmæssigt tidsskrift. **M.B.**

MODERSMÅL-SELSKABETS BESTYRELSE:

SPROG & SAMFUND

er medlemsblad for Modersmål-Selskabet og udsendes i 4 numre årligt.

Oplag: 800 eksemplarer.

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
FOR MODERSMÅL-SELSKABETS MEDIER:
Jørgen Christian Wind Nielsen

REDAKTØR FOR SPROG&SAMFUND:
Michael Blædel
Lyngfeldtsvej 17,
3300 Frederiksværk
tlf. 47 74 62 61
michael@blaedel.dk

LAYOUT:
Martin Sand Pæevatalu

REPRO OG TRYK:
Clausen grafik
ISSN 0108-433 X

Artikler, der offentliggøres i Sprog & Samfund, tegner ikke nødvendigvis Selskabets holdning. Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Modersmål-Selskabet har til formål at virke for bevarelse og udvikling af modersmålet som en grundlæggende forudsætning for dansk kultur og folkestyre. Dette tilstræbes ved:

1. At vække forståelse for betydningen af en klar, udtryksfuld og varieret anvendelse af sproget i tale og skrift – med respekt for dialekterne
 2. At formidle kendskab til forskning og uddannelse vedrørende det danske sprog.
-

Medlemskontingent er 225 kr. årligt, for uddannelsessøgende og pensionister 150 kr. (Portogebyr – udlandet: 76 kr.)

Giro (netbank: reg.nr. 9570) kt.nr. 667 6901
CVR-nr. 7682-4215
Bank: reg.nr. 7853, kontonr. 103 5729

Hjemmeside: www.modersmaalselskabet.dk
Facebook: Modersmål-Selskabet

FORMAND:
Translatør, cand. interpret.
Jørgen Christian Wind Nielsen,
Mylius Erichsens Allé 27, 2900 Hellerup,
tlf. 2035 8675, e-post: jcn@modersmaalselskabet.dk

NÆSTFORMAND:
Cand.oecon. Henrik Munck,
tlf. 4495 2243, e-post: hm@modersmaalselskabet.dk

KASSERER:
Cand.stat. Kirsten Fenger,
Skandrup Allé 37, Hareskov, 3500 Værløse,
tlf. 4498 1650, e-post: kf@modersmaalselskabet.dk

ØVRIGE BESTYRELSE:
Kontorassistent Ingrid Carlsen,
tlf. 6095 8802, e-post: ic@modersmaalselskabet.dk

Mag.art. Adam Hyllested,
tlf. 3537 7730, e-post: adamh@modersmaalselskabet.dk

Dir. Frans Jacobsen
tlf. 3962 9554, e-post: fransj@modersmaalselskabet.dk

Cand.mag. Gerda Thastum Leffers,
tlf. 4585 7644, e-post: gtl@modersmaalselskabet.dk

Seminarielektor Claus Tilling,
tlf. 3828 6648, e-post: ct@modersmaalselskabet.dk

Cand.mag. Ulla Susanne Weinreich,
tlf. 3537 2037, e-post: usw@modersmaalselskabet.dk

SUPPLEANTER TIL BESTYRELSEN:
Lektor Niels Bjerring
tlf. 3871 1790

Ph.d. Irina Bjørnø,
tlf. 4038 4294, e-post: goldenlife@mail.dk

Adresseændringer bedes meddelt til sekretariatet.

MODERSMÅL-SELSKABETS SEKRETARIAT:
Pia Wind
tlf. 2621 6782, e-post: sek@modersmaalselskabet.dk

Generalforsamlingen vedtog enhedskontingent fra 2014

AF HENRIK MUNCK

Generalforsamlingen vedtog enstemmigt den 13. maj 2013, at Modersmål-Selskabet fra 2014 indfører et årligt enhedskontingent på 250 kr. Efter at der på generalforsamlingen i 2011 var medlemsforslag om at forhøje kontingentet, har bestyrelsen analyseret kontingentproblemerne og sammenlignet med andre tilsvarende foreninger. I sin argumentation for bestyrelsens forslag kunne formanden Jørgen Chr. Wind Nielsen henvise til, at kontingentet sidst var forhøjet i 2005 med 25 kr. begrundet med portostigninger, mens den seneste egentlige forhøjelse skete for 17 år siden, da det generelle kontingent fra 1996 steg fra 150 til 200 kr., mens det for uddannelsessøgende og pensionister blev forhøjet fra 100 til 125 kr.

Der har i de forløbne år været udgiftsstigninger ud over portostigningerne, og selv om Selskabet fortsat nyder godt af betydelige fondsindtægter og dermed har kunnet opretholde sit traditionelle aktivitetsniveau med pris, årbog, blad, debatmøder og hjemmeside, er der behov for en fremtidssikring gennem en stødpude med råderum for nye initiativer. Som aktuelle eksempler kunne formanden nævne Selskabets deltagelse i uddelingen af sprogspriser den 23. september og en hyldest til det danske sprog i Riddersalen den 5. december, som begge er annonceret i dette nummer.

Modersmål-Selskabet har i det forløbne år kunnet glæde sig over en beskeden medlemsfremgang fra 450 til 470 medlemmer, mens et flertal af andre foreninger i disse år konstaterer medlemstilbagegang, ikke mindst gennem svigtende indmeldelser fra yngre kredse. Der er derfor ikke behov for at opretholde den administrativt besværlige sontring mellem med-

lemsgrupperne. Et enhedskontingent på 250 kr. vil øge de årlige kontingentindtægter med ca. 30.000 kr. forudsat et uændret medlemstal.

Inden vedtagelsen af det nye kontingent havde kassereren Kirsten Fenger gennemgået selskabets reviderede og omdelte årsregnskab for 2012, der viser et underskud på 48.000 kr., som primært kan henføres til årbogen „Sprog og sex“. Bogens større sidetal har betydet øgede udgifter til både trykning og porto, men samtidig har bogens betydelige medieomtale ført til øget efterspørgsel og dermed større forsendelsesomkostninger.

Generalforsamlingen gennemførtes ligesom sine forgængere under kyndig ledelse af Kirsten Olsen, og efter enstemmig godkendelse af både formandens beretning, der kan læses andetsteds i bladet, og årsregnskab 2012 samt enhedskontingentet fra 2014, fulgte valgene til bestyrelse og revision, der ligeledes skete enstemmigt. Til bestyrelsen genvalgte Gerda Thastum Leffers og Kirsten Fenger, mens Georg Adamsen havde meddelt, at han af personlige grunde ikke ønskede genopstilling. I stedet valgtes som nyt bestyrelsesmedlem Ulla Weinreich, der i det seneste år har været medlem af Medicudvalget og samtidig Selskabets kontaktperson til Verein Deutsche Sprache. Som suppleant genvalgte Niels Bjerling, mens Irina Bjørnø, der har hjulpet på Bogmessen, blev valgt som ny suppleant efter Astrid Berg-Sonne, der ikke genopstillede. Tidligere formand Bent Pedersbæk Hansen blev genvalgt som revisor, mens Verner Bylov Larsen afløste Verner Mortensen som revisorsuppleant. Efter generalforsamlingen har bestyrelsen konstitueret sig med uændret formand, næstformand og kasserer.

Plante smil...

Modtager af årets Modersmål-Pris bliver DR's live-transmitterende gartner gennem mere end tre årtier, Søren Ryge Petersen. Se indbydelse til prisoverrækkelsen på bagsiden.

Dansk lovtradition kontra nordiske sproglove

Henrik Hagemann om glæder og skuffelser med det danske modersmål og de nordiske nabosprog.

REFERAT VED HENRIK MUNCK

Ved debattmødet den 13. maj 2013 forud for generalforsamlingen øste Henrik Hagemann af sine erfaringer med dansk sprogpolitik fra sine 30 år som Foreningen Nordens repræsentant i Dansk Sprognævn. Sprogudvalget med Jørn Lund som formand, der i 2008 afsluttede sit arbejde med rapporten „Sprog til tiden“, kunne ikke anbefale en egentlig sproglov, men et mindretal inkl. formanden foreslog lovfæstet, at universiteterne skulle udbyde deres undervisning på dansk. Dette kunne imidlertid ikke samle politisk flertal, og som udførligt refereret i marts-nummeret af Sprog & Samfund blev Dansk Folkepartis forslag om en dansk sproglov senest i februar i år nedstemt af alle Folketingets øvrige partier.

Henrik Hagemann argumenterede for, hvorfor det i modsætning til Danmark er mere naturligt for de øvrige nordiske lande at have en sproglov.

Henrik Hagemann havde noteret sig, at Modersmål-Selskabet fortsat kæmper for en dansk sproglov med henvisning til sproglove i de øvrige nordiske lande. Men behovet for en sproglov var anderledes i de andre lande: I Norge med norsk og

nynorsk, i Finland med finsk og svensk og i Island med præcisering af islandsk som nationalsprog. Sverige havde i 2009 fået en sproglov, men i modsætning til Danmark havde Sverige tradition for symbolsk rammelovgivning. Trods sympati for tanken om en lovfæstet præcisering af dansk som det officielle sprog i Danmark, måtte Henrik Hagemann skuffe selskabet med, at han tvivlede på, at der i Danmark kunne skaffes politisk flertal for en sådan rammelovgivning.

Gerda Sarauw Hansen, pensioneret audiologpæd, kom langvejs fra for at deltage i debatten og forklare de tekniske baggrunde for et sløset mundtligt dansk.

Som medlem af Sprognævnet havde han været involveret i både mayonnaisekrigen og komma-krigen og senest domænekrigen. I 1997 kom der debat i Folketinget omkring Undervisningsministeriets hjemmel og lovgivning på retskrivningsområdet. Det var første gang siden 1948, at Folketinget havde en sprogdebat, og det var positivt, at der siden havde været adskillige konstruktive sprogdebatter, som havde engageret politikerne og

ført til mange initiativer til styrkelse af det danske sprog. Men Henrik Hagemann delte bekymringen for domænetab gennem den overdrevne, ukritiske og unødvendige brug af engelsk, som bevisligt begrænser både indlæringen og debatudbyttet.

Akkompagnatoren udeblev, så Niels Bjerring trådte til og gav Niels Brunses sang den rette vellyd.

Med baggrund i over 50 års virke i Foreningen Norden og over 25 års arbejde som generalsekretær i Nordisk Råd glædede Henrik Hagemann sig over rigdommen ved at tilhøre et sprogfællesskab omfattende 24 millioner. I de nordiske nabosprog er 600 af 1000 ord ens, hvilket gør dem meget lettere at lære og forstå end andre fremmedsprog. Imidlertid har udviklingen i udtaleforskelle mindsket den indbyrdes sprogforståelse. Nordisk Råd vedtog i 2006 deklARATIONEN om nordisk sprogpolitik, som pålægger landene at arbejde for at øge sprogkendskabet, og Henrik Hagemann havde håb om, at bl.a. Nordvisionen kunne bidrage til at øge den gensidige sprogforståelse.

Niels Brunse fortalte om tilblivelsen af „Der er en åben bog“, som i noter og tekst kan læses på de næste sider.

Foredraget udløste livlig debat, hvor bl.a. Gerda Sarauw Hansen som nyindmeldt medlem fra Sønderjylland og suppleant Niels Bjerring, der begge har arbejdet professionelt med talesprogsundervisning, fremhævede betydningen for forståelsen af både det danske og de nordiske sprog, ved at der tales direkte og tydeligt. Der nævntes mange eksempler på utydelig og sløset udtale i både film, tv og DR, og Gerda Sarauw Hansen forklarede, at det er fordi, der tales hurtigere og hurtigere, så vokaler og konsonanter ikke får den fornødne tid til mobilisering af de muskler, der skal aktiveres. Heroverfor måtte Henrik Hagemann minde om, at Dansk Sprognævn ikke direkte beskæftiger sig med det talte sprog, mens Modersmål-Selskabets repræsentanter til gengæld lovede at gøre en særlig indsats for det gode talte danske sprog.

DER ER EN ÅBEN BOG

Tekst:
Niels Brunse

Musik:
Carsten Johs. Mørch

Stolt og ædelt

Der er en å - ben bog, som gem - mer al vor

vi - den; det er det dan - ske sprog, det

sind vi er fæl - les om. Det slyn - ger sig, gyn - ger sig

gen - nem vort liv, det næ - ren - de, bæ - ren - de livs - per - spek - tiv.

Chords: G, /h, D_{sus}, D, G, C, G/d, D, G, Em, Am, D/f#, D, G, Em, D/a, A⁷, D, G/h, C, G/h, C⁶, Am, G/h, G/d, D⁷, G

Fra "Søjledale – 21 danske sange".
Edition Wilhelm Hansen AS 2000.

En sang til det danske sprog

1. Der er en åben bog,
som gemmer al vor viden;
det er det danske sprog,
det sind vi er fælles om.
Det slynger sig, gynger sig
gennem vort liv,
det nærende, bærende
livsperspektiv.
2. Det griber smidigt fat
i alt, hvad tiden bringer,
og rummer dog en skat
af alt, hvad der var engang.
På slumrende, skumrende,
muldne lag
dér dyrker vi, styrker vi
sproget i dag.
3. Og alle vi, der bor
her under Danmarks himmel,
kan bruge sprogets ord,
hvor end vi er kommet fra.
De snærende, tærende
skel falder bort,
det blivende, givende
sprog, det er vort.

I forbindelse med Modersmål-Selskabets generalforsamling den 13. maj 2013 sang man Niels Brunses sang „Der er en åben bog“. Melodien til sangen er skrevet af komponisten Carsten Johannes Mørch, og hosstående er gengivet både sangens tekst og noder med tilladelse fra forfatteren og komponisten samt Wilhelm Hansens musikforlag.

Da bestyrelsen spurgte Niels Brunse, om han kunne tænke sig at skrive et vers om sproget til Modersmål-Selskabet, svarede han dagen efter, at han allerede tilbage i år 2000 havde skrevet en sang om det danske sprog, som han gerne ville til egne Modersmål-Selskabet. Den var udgivet i et hæfte med titlen „Søjledale“ sammen med 20 andre danske sange, der alle havde melodier komponeret af Carsten Johannes Mørch, der er organist ved Opstandelseskirken i Albertslund. Han har velvilligst givet Modersmål-Selskabet tilladelse til at bruge sangen.

Ved præsentationen den 13. maj 2013 var Niels Brunse selv til stede og fortalte på opfordring kort historien bag sangen og om, hvordan han var kommet i kontakt med Carsten Johannes Mørch: – Tilbage før 1998 var vi begge inviteret til en salon i det indre København af nogle, der måske syntes, at vi burde træffe hinanden. I hvert fald hilste vi på hinanden, og nogen tid senere blev jeg ringet op af Carsten, der spurgte, om vi ikke skulle deltage i konkurrencen. – Hvilken konkurrence? – Konkurrencen om at skrive en sang til åbningen af Storebæltsbroen! Han sendte mig en melodi, som han havde indspillet på sit kirkeorgel, og efter at have leget med melodien, sendte jeg ham en tekst. Nogen tid senere ringede han op igen og sagde: – Vi har vundet! Vores sang „Godmorgen, lille land!“ var blevet udpeget som vindingsangen, der blev sunget af Povl Dissing ved Storebæltsbroens åbning den 14. juni 1998. Senere sendte Carsten mig en anden melodi, som inspirerede mig til at skrive sangen til det danske sprog „Der er en åben bog“.

Trykt med tilladelse fra
Niels Brunse og Carsten Johs. Mørch.
Copyright Edition Wilhelm Hansen AS.

Formandens årsberetning

AF JØRGEN CHRISTIAN WIND NIELSEN

Modersmål-Selskabets aktiviteter følger en temmelig fast årlig turnus. I maj måned i forbindelse med den ordinære generalforsamling holder vi et fagligt arrangement. Sidste år havde vi besøg af Sabine Kirchmeier-Andersen fra Dansk Sprognævn og Arne Rubensson fra svenske Språkförsvaret, der drøftede sproglovgivning og sprogpolitik.

Språkförsvaret er venskabsforening med Modersmål-Selskabet, og efterfølgende er også Verein Deutsche Sprache og Modersmål-Selskabet blevet venskabsforeninger. Vores kontaktperson til Verein Deutsche Sprache er vores medlem Ulla Weinreich. Ulla er særdeles aktiv og et rigtig godt eksempel på, at man godt kan være aktiv i Selskabet uden at være medlem af bestyrelsen. Ulla er også medlem af vores nyskabte medieudvalg. Tak til Ulla for din store indsats.

Formålet med samarbejdet med de to udenlandske foreninger er naturligvis ikke, at vi skal arbejde med forhold i Sverige eller Tyskland. Formålet er at udveksle information og få inspiration, og det får vi i høj grad begge steder fra.

Verein Deutsche Sprache har i deres medlemsblad, der går ud til næsten 40.000 medlemmer, bragt et portræt af Modersmål-Selskabet, og på vej er en omtale af to af vores årbøger.

Modersmål-Selskabet er endvidere medlem af Samrådet for de Litterære Selskaber i Danmark, bygget op omkring forfattercentret Hald uden for Viborg. En gang årligt afholder Hald Hovedgård et litterært træf, og Modersmål-Selskabet er repræsenteret, når det er muligt.

Samrådet arbejder dedikeret for den gode litteratur, for oversættelse, for udgivelsespolitik m.v. Der er i allerhøjeste grad tale om sprogpolitik til fordel for det danske sprog.

Modersmål-Selskabet er også repræsenteret i Dansk Sprognævns repræsentantskab. I centrum har været udgivelsen af en ny Retskrivningsordbog, der faktisk lå øverst på salgslisterne for faglitteratur, da den udkom.

Modersmål-Prisen

I september måned gav vi Modersmål-Prisen til oversætter, digter, forfatter m.v. Niels Brunse, et populært og velfortjent valg. Niels Brunse har nu kvitteret med at stille sangen „Der er en åben bog“, som vi netop har sunget, til rådighed for Modersmål-Selskabet. Man er altid velkommen til at komme med forslag til prismodtagere.

Efteråret byder traditionelt på deltagelse i Bogmessen, udgivelse af Selskabets årbog og et medlemsmøde med præsentation af årbogen.

Nyt var det, at bogmessen i 2012 var flyttet til Bella Centret på Amager. Vi var meget spændte på lokaliteterne, på antallet af besøgende og på placeringen af vores stand. Vi vil gerne blive ved med at deltage med en stand, med vores medlemskonkurrence og med at møde medlemmer og andre på en anden måde. Men vi er bange for, at det måske udvikler sig til lidt af en pengemaskine. Tak til alle menige medlemmer, der hjælper os på bogmessen.

Det var naturligvis ikke uden diskussion i bestyrelsen at vi besluttede at udgive årbogen „Sprog og Sex“. Tilbage i 80'erne har Modersmål-Selskabet udgivet et debathæfte med titlen „Sprog & Køn“, så vi har betrådt den sti tidligere. Men „Sprog & Sex“ er hverken en pornografisk eller en underlødige bog. Den ramte ned i en tendens i tiden, og det er nok den årbog, der har fået mest presseomtale nogensinde. Det efterfølgende årbogsmøde var vellykket med et pænt fremmøde og en rigtig god stemning.

Det sidste arrangement i beretningsperioden var i februar måned, hvor Selskabet markerer UNESCO's internationale modersmålsdag. Temaet var netop Retskrivningsordbogen 2012, med et supergodt oplæg fra seniorforsker Eva Skaftø Jensen, Dansk Sprognævn. Fremmødet var meget stort, og stemningen var intens.

På den organisatoriske front har vi sammenlagt vores bladudvalg og vores medieudvalg. Formålet er at nå en højere grad af synergi og samspil mellem vores trykte medier og vores digitale medier, og det skal nok komme på et tidspunkt. Man er meget velkommen til at blive medlem af vores nye medieudvalg.

Vi har et godt blad, der fortsat udkommer fire gange årligt, vi har en aktiv Facebook-profil, der formidler nyheder og skaber debat, vi udgiver fortsat en kvalitetsårbog, og vi har en flot og levende hjemmeside, der også har bidraget til at øge salget af vores årbøger.

Som tidligere omtalt har Modersmål-Selskabet i forskellige sammenhænge haft overordentlig stor medieomtale, eksempelvis i rubrikken Navne i Politiken i forbindelse med omtale af prismsmodtager Niels Brunse, i en portrætomtale i Magisterbladet i november måned, som tidligere nævnt i medlemsbladet for Verein Deutsche Sprache, i Weekendavisen, i Berlingske Tidende, i Ældresagen, der brugte vores årbog i en konkurrence, og flere gange i Politiken. Vi har været i TV2 News, DR2, DR P1 plus en masse omtale på internettet.

Det er klart at når man blander sig i debatten og medvirker i medierne kan der altid komme et synspunkt frem, som man måske ikke selv er helt enig i. Det er vilkårene. Det vigtige for os er debatten om sproget og bevidstheden om vigtigheden af det danske sprog.

Vi har i bestyrelsen beskæftiget os lidt med sprogpolitik i forbindelse med en eventuel sproglov. Vi sendte et brev og andet materiale til den nytiltrådte kulturminister Marianne Jelved, og vi inviterede hende faktisk

også til at komme og drøfte sprogpolitik her forud for generalforsamlingen. Men desværre kunne hun ikke.

Et medlem af bestyrelsen har givet udtryk for det synspunkt, at Modersmål-Selskabet ingen politisk indflydelse har. Indflydelse kan udøves på mange måder, men det er klart, at vi ikke sidder med ved bordet og forhandler med politikerne om tiltag på forskellige sproglige områder. På dén måde har vi ingen indflydelse – endnu. Det er naturligvis en målsætning.

Jeg vil slutte min beretning med at sige tak til alle de mennesker, der er med til at gøre Modersmål-Selskabet til, hvad det er. Først og fremmest naturligvis til jer som medlemmer, til vores sponsorer, der er helt nødvendige for, at vi kan opretholde vores nuværende aktivitetsniveau, vores bladredaktør og vores sekretær, vores fotograf Kaj Gøgsig, vores layouter, vores akkompagnatør på medlemsmøderne, vores dirigent Kirsten Olsen, til Forbundet Kommunikation og Sprog, der huser vores bestyrelsesmøder og andre møder, til menige medlemmer, der hjælper til hvor de kan, til øvrige samarbejdspartnere og sidst med ikke mindst bestyrelse og suppleanter, der udfører et kæmpemæssigt, ulønnet arbejde.

En særlig tak til vores suppleant Astrid Sonne, der forlader bestyrelsesarbejdet, men ikke Selskabet. Astrid er lige nu på vej til USA.

Sprogprisen.dk

Sprogprisen.dk sætter fokus på sproget i både det private erhvervsliv og den offentlige sektor ved at anerkende og belønne det gode danske sprog. Vi ønsker at virksomheder, organisationer, myndigheder og institutioner der arbejder med sproget, herunder med sprogpolitikker, bliver rost og kan tjene til inspiration for andre.

Bag prisen står Dansk Kommunikationsforening, Dansk Sprognævn, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Forbundet Kommunikation og Sprog, virksomheden kurtstrand.dk, Modersmål-Selskabet, RetorikMagasinet og virksomheden Syntaksis.

Vi uddeler sprogrøser i følgende kategorier: Årets bedste brev eller e-mail til borgere, kunder eller medlemmer, årets bedste hjemmesidetekst, årets bedste tekst i sociale medier samt en smuk buket sprogtidsler. Programmet er under planlægning. Læs mere om hvilke bedømmelseskriterier, der finder anvendelse, om dommerpanelet, om hvordan du fremsender forslag til prismsmodtagere og om deadlines på www.modersmaalselskabet.dk

Priserne uddeles på et arrangement den 23. september kl. 16.00-19.00 i Kulturstyrelsens lokaler på H.C. Andersens Boulevard 2, København. Der vil være deltagerbetaling. Sæt kryds i kalenderen allerede nu.

Skriftens funktion og æstetik

AF GEORG SØNDERGAARD

Overskriften er taget fra titelen på Erik Ellegaard Frederiksen bog *Bogens funktion og æstetik* (Nyt Nordisk Forlag 1955), som er en vejledning i det Ellegaard kalder bogtilrettelægning, det jeg ville have kaldt *tilrettelægelse*. Bogen udkom i en anden stærkt omarbejdet udgave 25 år efter, helt præcist i 1981. At tilrettelægge en tekst med henblik ikke alene på læselighed, klarhed og overskuelighed men også en række svært definerlige æstetiske normer er en vanskelig opgave som kun de færreste behersker. Det er forklaringen på at der overalt i den vestlige verden er grafiskere, designere, psykologer etc. som beskæftiger sig med spørgsmålet og at man i alle lande har oprettet særlige undervisningsinstitutioner til varetægelse af opgaven.

I den situation hvor bogen blev til, var den et stykke pionerarbejde som satte sig spor i den grafiske verden i Danmark i en hel generation. Når man ser hvor mange undersøgelser der er foretaget og tænker på hvilken udvikling der er sket på det grafiske område i løbet af den sidste menneskealder, må man sige at Ellegaard har været forud for sin tid. Alle de tanker der ligger bag, har været med til at bestemme udviklingen inden for alle former for tekstproduktion fra 1950'erne til i dag.

I forordet til anden udgave taler Ellegaard om værdien af kendskab til alle grafiske discipliner.

Men ud over disse fag og færdigheder er det nødvendigt at erhverve sig en dybtgående viden om fagenes historie og tradition. Det gælder ikke blot bogtrykket, men også kalligrafi, bogbind, illustrationskunst, stil- og kulturhistorie. Uden en sådan baggrund vil det ofte være vanskeligt at

Erik Ellegaard Frederiksen tegnede Modersmål-Selskabets logo og tilrettelagde satsbilledet for bl.a. *Sprog&Samfund*.

placere et litterært værk og dermed iklæde det den rette dragt. Vi står på skuldrene af fortiden. Ganske vist kan vi ikke altid direkte udnytte dens erfaringer, men de er dybe inspirationskilder, en baggrundsviden vi ikke kan være foruden.

Blandt de mange krav man kan stille til en tekst om forståelighed, klarhed, overskuelighed, relevans, læselighed etc. må kravet om læselighed være det vigtigste. Det svarer til hørbarhed i det talte sprog.

Letlæselighed

Uanset hvad formålet med teksten ellers er, må det være et fundamentalt krav til fremstillingen at den er læselig. Som Ellegaard skriver:

Læsning er en funktion. En ret kompliceret handling. Ikke alene på grund af musklernes bevægelser i og omkring øjet, men også fordi læsning er opfattelse af små komplicerede mønstre. Samtidig kan det være et arbejde, der optager mennesker i adskillige af døgnets timer. Derfor må den sats, vi fremstiller og læser være funktionel, d.v.s. letlæselig. Vi må gennem planlægning fjerne alle fysiske hindringer for læseren. Bogsidens skal gøres indbydende og behagelig. Behag er i sig selv en funktion.

Nu er læselighed desværre et undefinerbart begreb, eller rettere kun et relativt udtryk for forskellige satskvaliteter. Men ser vi på videnskabelige undersøgelser af læsefunktionen, kan vi få noget at vide om de egenskaber der skal være til stede for at satsen kan være så klar og let tilgængelig som muligt.

Vi læser i en serie af pauser og tværgående bevægelser. I hver pause opfatter vi ordfigurer. Altså ikke enkeltbogstaver men grupper af disse. Det

normale øje hos voksne opfatter omkring ni bogstaver i en pause, og der vil i en normal linie være omkring seks pauser. Trænede læsere kan dog komme ned på færre pauser med et større bogstavantal i hvert interval.

Der er jo uendelig mange forskellige former for tekster. Alligevel er det fælles præg det overordnede. I sin gennemgang af forskellige former for bøger omtaler Ellegaard det der er gennemgående for alle kategorier. En række mere specifikke former behandles særskilt:

- Plancheværket
- Fagbogen og lærebogen
- Børnebogen
- Kataloget
- Ordbogen

Blandt dem der nævnes specielt, er fagbogen og lærebogen: „Fagbogen har gennem de sidste 25 år gennemgået en udvikling bort fra ensartede sider til større differentiering“. Et eksempel herpå er første og anden udgave af *Bogens Funktion og Æstetik*. I anden udgave er et strålende eksempel på hvordan en ubehjælpsomt formuleret tekst gennem en anskuelig disposition kan omformuleres og gøres tilgængelig (s. 72-73).

Satsregler

Det der gør bogen særlig værdifuld, er dens mange praktiske eksempler der sikrer at det færdige produkt får det professionelle præg som er af afgørende betydning for om det bliver taget højtideligt. Her er det tydeligt at Ellegaard står på sikker grund ved hele tiden at referere til det gamle håndværk og dets flere hundrede år gamle traditioner:

„Denne bog vil indeholde regler. Nogle er faste og ufravigelige. Andre er af rådgivende karakter. Men visse normer er nødvendige. De er summen af tradition og erfaring. Dog må de i hver generation tages op til fornyet prøve. Regler er kun nyttige hvis de kan begrundes ud fra funktionelle og æstetiske synspunkter. Der er i enhver opgave visse begrænsninger man skal holde sig efterrettelig, men de behøver ikke at være en hindring. Tværtimod kan

løsningen netop ligge i denne begrænsning. Enhver planlægger har ofte støtte af de restriktioner der bestemmes af det rent konstruktive, helt bortset fra de kunstneriske overvejelser. Ingen er frie i arbejdet, og det er godt sådan. Om ingen andre må vi selv indsnævre valgmulighederne, indkredse dem mere i vore forsøg på at nå en løsning. Dette er begrænsningens velsignede kunst, som én gang har udtrykt det.“ (2. udg. s. 9).

Det Ellegaard her sigter til, er en række elementære typografiske faktorer hvor forskellige tidsperioder har haft vekslende opfattelser af sådanne normer og deres autoritet. Det gælder

- skrift, skriftgrad, skriftstyrke
- bogstavafstand, ordmelletrum
- linieafstand og linielængde

Til hvert af disse punkter er der i bogen en omhyggelig gennemgang med udførlige anvisninger og anskuelige eksempler, noget der sikrer bogens pædagogiske anvendelighed. Her er en væsentlig forskel mellem første og anden udgave. Det er tydeligt at 2. udgave er tilrettelagt på en måde der gør stoffet meget mere anskueligt. Hvor første udgave er baseret på et traditionelt bogformat, er anden udgave bevidst udformet som lærebog i et utraditionelt format: et kvadratisk format, tre spalter med løs højrekant. Det tillader en meget mere varieret brug af anskuelige eksempler og sammenligninger. Og det gør det let at orientere sig i stoffet. Dette afsnit er en guldgrube af detaljerede anvisninger, som det altid er klogt at være bevidst om.

Ellegaard og Modersmål-Selskabet

Ellegaard var en nær ven af Modersmål-Selskabet. Ikke alene deltog han i mange af Selskabets arrangementer men hans største fortjeneste var tilrettelæggelsen af årbogen frem til 1997 ledsaget af en række spændende forsider. Og vores blad. Det var også Ellegaards værk.

Den engelske syge til behandling

AF KIRSTEN RASK

Bogen er en antologi der består af 15 indlæg fra professionelle sprogbrugere og sprogteoretikere. Alle indlæg drejer sig om spørgsmålet: Hvor galt er det med engelsk/amerikansk i svenske reklamer, hvorfor bruger reklamefolkene det, og hvad mener sprogbrug-

erne? Ud over svensk tager den et par afstikkere til hhv. norsk og tysk.

Bogen er udgivet af den svenske organisation Språkförsvaret, der begyndte som en privat netside i 2002, men som i 2005 havde fået så mange medlemmer at den kunne danne et egentligt netværk. Netværkets lidt militaristiske navnet, „Sprogförsvaret“, gav denne anmelder bange anelser: Det er aldrig rart at føle at alle svar er givet på forhånd, hvor enig man end måtte være i udgangspunktet.

Alene overskrifterne siger en del, fx: *Houston, Houston! We got a problem; Copy, cats & copycats. En rundtur i reklamrymden; Anglifieringen har nått löjets gräns; Fåfång jakt på eländet; När kobåjsarna bliver reklamare; Reklambranschen är nog extremt okänslig för kritik; Den onödiga anglifieringen – valfråga 2018?*

Indlæggene beskriver og begrundet forfatterens oplevelse af anglificeringen af svensk reklamesprog. Iagttagelserne bygger på personlige oplevelser og undersøgelser der viser både omfanget af og holdningerne til fænomenet: fra udlandskorrespondenten der vender hjem og ser sjusket, middelmådigt engelsk i professionelle reklamer, til gymnasielæreren der undrer sig over at uforståelige engelske filmtitler kan ses som et gode: Hvor mange kan oversætte *Quantum of Solace*? Utallige slog i hvert fald netop de ord op på en oversættelse på nettet.

De uforståelige stillingstitler bliver også behandlet. Det er meningen at de skal være mystiske for at imponere: Engelsk ses som et internationalt sprog

for de unge og veluddannede og skal symbolisere en moderne, kosmopolitisk og mondæn livsstil. Dog skriver dr.phil. Karin Helgesson at hun faktisk fandt færre engelsksprogede titler i stillingsopslag end hun havde forventet – de bruges mest af dem der har internationalt sigte.

Engelsk findes i reklamer over hele verden, ofte blot i overskrifterne til ellers nationalsprogede tekster. Dog: De store multinationale firmaer er begyndt at indse nødvendigheden af at nå kunderne dér hvor de er, dvs. på deres eget sprog. I det hele taget viser undersøgelser at forbrugere tager afstand fra eller lades kolde (bevist ved en slags løgnedektortest) af engelsksprogede reklamer.

Formanden for Språkförsvaret, Per-Åke Lindblom, skriver at når man spørger forbrugere, siger de gerne at de er imod engelsk i reklamer. (Sagen er blot at folk ofte siger ét, men gør noget andet – det problematiseres ikke).

Men det er altså mest fabrikanterne der tror på den positive virkning, også mere end reklamebureauerne. I Tyskland fik især resultatet af løgnedektorundersøgelsen de store reklamebureauer til at ændre sprogpolitik og begynde at producere reklamer på tysk: „Tabere taler denglish,“ hedder det. Selv McDonald's og Burger King har givet afkald på deres amerikanske sloganer i Tyskland (og Litauen). På tysk bruger de hhv. „Ich liebe es“ og „Geschmack ist King“.

Indlægget fra Tyskland konkluderer at det nu mest er indvandrere og småhandlende med manglende kendskab til de nævnte kundeundersøgelser der foretrækker at reklamere helt eller delvist på engelsk.

Kun én, forfatter og foredragsholder Viggo Cavling, mener at det er bedst at bruge engelsk i svenske reklamer. Han ligger også under for den desværre ret udbredte fejlopfattelse at svensk har færre ord (80.000) end engelsk (200-300.000). Noget vrøvl, men interviewereren, Per-Åke Lindblom, og Cavling taler i øst og vest, og Cavling ender da også med at give op og erklære at nu har han ikke mere at sige i denne sag.

En tilsvarende dansk antologi ville have indeholdt mindst to indlæg som udtrykte holdningen: Alt er

godt, det er helt naturligt, sproget udvikler sig, ingen fare (bortset måske fra domænetabet). Måske er det derfor jeg savner modindlæg i denne antologi. Det ville styrke troværdigheden hvis der havde været nogle modargumenter – så kunne vi som læsere selv tage stilling til hvem eller hvad vi ville tro mest på.

Tidligere sproglige indlånsbølger har på et tidspunkt nået et mætningspunkt og er derefter aftaget eller helt standset, jf. tidligere århundreders franske og tyske indlån. Så jeg har længe ventet på at det samme skulle ske med den angelsaksiske bølge – vel vidende at den kulturelle og historiske situation er ændret radikalt med den stigende globalisering (som rent sprogligt i praksis er en anglicisering). Og på det seneste har jeg noteret mig to udviklingstræk som kunne tyde på det: en reklame for en højere handelseuddannelse på Niels Brock, hvor en af anprisningerne er: „Uddannelsen foregår på dansk.“ Og en notits i Politiken om to franske mejeriprodukter der for at

signalere skandinavisk kvalitet har fået betegnelser der indeholder -ø-: en yoghurt ved navn „Fjord“ og en Tuborgøl med vodka ved navn „Skøll“. Tag den, århusbyrødder og andre æ-ø-å-forskrækkede med ensporet tankegang om hvad der gør sig ude i verden!

Antologien indeholder ikke meget nyt, set med danske øjne, men den belyser grundigt og overbevisende den skepsis, bekymring og irritation som angliceringen fremkalder hos mange professionelle og menige sprogbrugere uden for reklamebranchen, og til dels også inden for den.

Såld på engelska? Om språkval i reklam och marknadsföring, ed. Lindblom, Per-Åke, Frank-Michael Kirsch og Arne Rubenson, Språkförsvaret, Stockholm 2013, 179 sider. 207 kr.

Hvordan henvender vi os til hinanden?

Det spørgsmål tager vi op i årbogen 2013. Vi vil gå nærmere på de henvendelser, der ustandseligt sker fra den ene til den anden som enkeltpersoner eller som forsamlinger. Tænker vi f.eks. på breve, SMS'er og e-mails, er der visse karakteristiske indlednings- og afslutningsformler. Alligevel skal meddelelserne ofte tages alvorligt. Det er legalt både at erklære krig og kærlighed, fortælle om sorger og glæder og sende ansøgninger og kontrakter elektronisk. Skattevæsenet og politikerne henvender sig i jeg/du-formen til borgerne, og borgerne præsenterer sig gladelig på Facebook og Twitter om det meste. Tænker vi på den retoriske tradition fra Aristoteles og frem, må vi sige, at noget dyrebart er gået tabt under oversættelsen til tidens sprog. Andet har vist sig levedygtigt, og vi har undervejs kunnet finde det smukke og ophøjede og dybt følsomme sprog. Du-digtene hos Kingo, Grundtvig og hans samtidige rummer det såkaldt udsigelige på den mest betagende og overbevisende måde.

Engang holdt man bordskikken i hævd. Det var rart med et „undskyld“, hvis bordet blev forladt i utide og et ægte ment „tak for mad og velbekomme“, når måltidet sluttede.

Tiltaleformerne i dagligdagen kan rumme høflighed, hjertelighed og en imødekommenhed, der beforder det gavnlige i selve det at kommunikere. Guldalderdigtningen kendte til kærlighedserklæringer, der blev forstået og opfattet i den rette ånd. Hvis det er muligt, uden bagstræb, at tilføje nutidens sprog en velopdragen og taktfuld form i lighed med den, der var naturlig, da man brugte De-formen, så var det måske en sproglig gevinst?

Vi har som altid allieret os med gode forfattere, der vil belyse temaet fra mange sider. Bogen udkommer på Selskabets fødselsdag d. 28. november. Medlemmer og andre kan glæde sig til en bog om menneskers lyst og evne til at udtrykke sig mangfoldigt, velopdragent og dermed let forståeligt.

På Årbogsudvalgets vegne

Gerda Leffers

Fire sproggenier

AF KIRSTEN FENGER

Der var engang to brødre, som hed **JACOB** (1785-1863) og **WILHELM GRIMM** (1786-1859). I anledning af, at 2012 var 200-året for første udgave af første samling af *Brødrene Grimms eventyr*, er brødrene omtalt i *Sprachnachrichten* Nr. 56 (IV/2012) fra Verein Deutsche Sprache. Den anden samling af eventyr kom i 1815 og den sidste i 1857, i alt 211 eventyr. Oversat til flere end 160 sprog, solgt i flere end 500 millioner eksemplarer og selvfølgelig også kendt i Danmark: *Askepot*, *Snehvide*, *Hans og Grete* osv. Anledningen kan også bruges til at minde om, at de to brødre, der var uadskillelige og stort set altid boede under samme tag, også var banebrydende sprogforskere, der kunne meget mere end „kun“ at indsamle, nedskrive og udgive eventyr.

I 1819 udkommer første bind af Jacob Grimms epokegørende værk: *Deutsche Grammatik*, som bliver grundlag for en empirisk sammenlignende historisk sprogforskning. Anden udgave kommer i 1822. I 1830 modtog brødrene en kaldelse til Göttingen, Jacob som ordinær professor og bibliotekar og Wilhelm som underbibliotekar, men i 1837 deltog de i „De syv Göttingeres“ protest mod ophævelsen af Hannovers grundlov (Salmonsens leksikon, bind X, 1920). De bliver derfor afskediget fra universitetet og Jacob endda landsforvist fra kongeriget Hannover. Han slår sig ned i Kassel. Brødrene var nu uden indkomst, men får heldigvis et godt forslag fra en forlagsboghandel i Leipzig: sammen at være drivkraften i et stort projekt at skrive og redigere en stor ordbog, som skal blive en „naturhistorie“ for de enkelte ord. Ordenes betydning skal ikke forklares som i et leksikon, men teksteksempler skal vise, hvorledes brugen af ordet har ændret sig gennem tiden. De var betænkelige ved opgaven, da Jacob nu er 53 og Wilhelm 52, men ender med at sige ja tak. Snart efter melder Jacob, at han allerede har mere end 100 hjælpere til mammutopgaven. Det første hæfte på 120 sider udkommer 1. maj 1852 lige i tide til Leipziger bogmessen.

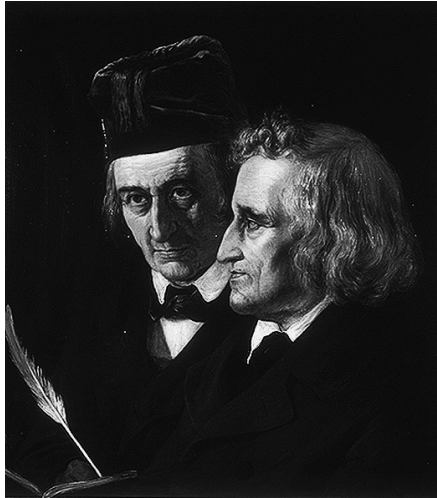
I 1859 dør Wilhelm, og Jacob udtaler dagen efter dødsfaldet: „I går døde Wilhelm – halvdelen af mig er død.“ Og han tilføjer: „Hvor vidunderligt, at han lige netop blev færdig med bogstavet „D“, så der kun er korrekturlæsningen tilbage.“ I 1863, da Jacob dør, er brødrenes indsats nået til bogstavet „G“. Arbejdet fortsættes, men værket er først endelig færdigt i 1961. Efter mere end 120 år er det komplet med mere end 300.000 stikord: *Deutsches Wörterbuch* af Jacob und Wilhelm Grimm.

Også Danmark har haft en sproggransker af samme format: **RASMUS RASK** (1787-1832) og dermed jævnaldrende med brødrene Grimm. Som lille blev han undervist af sin far i læsning, skrivning og regning, og da han på egen hånd læste i faderens historiske værker, fik moderen ham sendt til latinskolen i Odense. Rasmus fik fine vidnesbyrd for flid, nemme, hukommelse, iagttagelsesevne og skarpsindighed og brugte sin fritid til at lære sig oldislandsk (*Den Store Danske Encyclopædi*). På grundlag af en islandsk tekst og en dansk oversættelse udarbejdede han en islandsk grammatik og en ordbog! Og af en lærer blev han inspireret til at udarbejde en dansk retskrivning indrettet efter udtalen, hvorefter han skrev sit navn Rask i stedet for Rasch. Med denne ballast rejste han til København, hvor han på universitetet videreførte sine sproglige studier og i 1809 fattede en stor plan om efter *samme* system at beskrive så mange sprog som muligt for at gøre dem indbyrdes sammenlignelige. I 1811 udskrev Videnskabernes Selskab en prisopgave: „Undersøgelse om det gamle Nordiske eller Islandske Sprogs Oprindelse.“ Besvarelsen afleverede Rask i 1814, den blev belønnet med guldmedalje i 1815, udgivet og trykt i 1818 og er det vigtigste grundlæggende værk for den sammenlignende sprogvidenskab – og beskriver bl.a. de såkaldte lydfor skydninger. I sin helt simple formulering er der tale om, at når latin har c, udtalt k, og dansk har h i begyndelsen af et ord, og dette mønster genfindes for en lang række ord som fx cornu/horn, caput/hoved, cutis/hud og canis/hund, så viser det, at de to sprog har fælles oprindelse. Ja-

cob Grimm havde ingen henvisninger til Rasmus Rasks observationer i sin grammatik fra 1819, men da han havde læst Rasks afhandling, skyndte han sig at få lydforskydningerne med i sin anden udgave af grammatikken i 1822. Men naturligvis var Rasmus Rask skuffet over, at de lydforskydninger, som han – som den første – havde iagttaget, efterfølgende blev formuleret som Grimm's lov.

Et professorat i orientalske sprog blev ledigt i 1826, men det var først i slutningen af 1831, at Frederik den 6. udnævnte ham til (lønnet) professor. Rask var på det tidspunkt så udmattet af tuberkulose, at han kun kunne udbrøde: „Jeg frygter, det er for silde“. Han døde kort efter, og på hans gravsten på Assistens Kirkegård kan læses: „Sit fædreland skylder man alt, hvad man kan udrette“. Hvad Rasmus Rask udrettede var nu også betinget af hans særlige intuition for sprog og hans umådelige flid. Eller: Hans strålende analytiske evner satte ham i stand til ud fra et begrænset materiale at bestemme et sprogs slægtskab med andre. I artiklen *Genial og momentant gal* i Mål og Mæle nr. 4 fra 2002 citerer sprogkonsulent Kirsten Rask, hvad Rask skal have udtalt som ældre: „Jeg skal blot se Fadervor på et sprog for at skrive dets grammatik.“

Deutsches Wörterbuch blev forbillede for andre ordbøger: *Oxford English Dictionary* og *Ordbog over det Danske Sprog* (ODS). Sidstnævnte behandler det danske sprog fra 1700 til ca. 1950 og er med sine ca. 225.000 opslagsord den største betydningordsbog, der er udarbejdet for dansk. I den indgår ords betydning og oprindelse tillige med citater – i det væsentlige fra klassisk dansk littera-

Elisabeth Jerichau Baumanns maleri fra 1855 af brødrene Wilhelm (tv.) og Jacob Grimm.

tur. I forordet til bind 1 fra 1918 (ordnet.dk/ods) kan bl.a. læses: „I maj 1915 blev DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURSELSKAB af undervisningsministeriet og direktionen for Carlsbergfondet efter samraad med professor Verner Dahlerup opfordret til at overtage udgivelsen af den store danske ordbog, som han havde planlagt, og til hvilken han gennem mange aar havde gjort et betydeligt forarbejde. ...“. I overvejelserne til en ny plan for ordbogen indgik også de kendte erfaringer fra Tysk-

land og England: Grimm's *Wörterbuch*, som var udkommet siden 1852, var ikke engang færdig i 1915 – det blev den jo først i 1961. Og *Oxford English Dictionary*, hvis første bind kom i 1884, var heller ikke afsluttet i 1915; sidste bind kom i 1928. Det var en filolog, der som formand fra 1911 for Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL) i 1915 satte gang i den nye plan, og dermed er vi nået til det fjerde sproggenei, nemlig LIS JACOBSEN. I en alder af 29 år i 1911 var hun medstifter af og blevet formand for DSL. Hun var født i 1882 og havde valgt sin far (Marcus Rubin) med omhu: han var nationaløkonom og senere nationalbankdirektør; blev lærer i 1903, skrev guldmedaljeafhandling i 1907, mag.art. i nordisk filologi 1908 og dr. phil. 1910. Lis Jacobsen var dermed hovedkraften bag tilblivelsen af ODS, som udkom i 28 bind i 1918-56. Sideløbende var hun redaktør af litteraturvidenskabelige værker, forfatter til diverse værker og initiativtager til faglige sammenslutninger.

Hvis ovenstående er appetitvækker til videre-læsning kan en litteraturliste rekvireres (mail, tlf., se s.2).

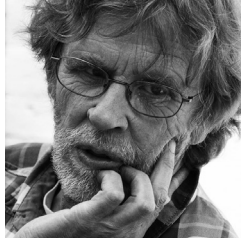
POST

PP

DANMARK

Modersmål-Prisen 2013

er tildelt tv-værten og forfatteren Søren Ryge Petersen som anerkendelse for hans anvendelse af det danske sprog i tale og skrift med talent til at bruge fjernsynsmediet til at formidle viden, samtaler og oplevelser. Siden 1977 har han lavet haveprogrammer for Danmarks Radio, og hver torsdag aften indtil den 22. august kan man opleve ham på DR1 kl. 20:30, mens man på www.dr.dk/tv/program/Soeren-Ryge kan gense hans tidligere udsendelser.

Invitation til debatmøde og prisoverrækkelse

Modersmål-Selskabet indbyder til debatmøde om sproget i DR og overrækkelse af Modersmål-Prisen 2013 onsdag den 4. september 2013 kl. 17-19 i DR Byen på Amager.

DRs sprogredaktør Martin Kristiansen fortæller om den nye meningsmåling om sproget i DR, og Modersmål-Selskabet overrækker Modersmål-Prisen 2013 til Søren Ryge Petersen for hans forbilledlige eksempel på sproglig kommunikation.

Alle er velkomne, men **forhåndstilmelding er nødvendig** for adgang til DR Byen. Tilmelding med navne på deltagere sker til Modersmål-Selskabets sekretær pr. mail til sek@modersmaalselskabet.dk eller pr. brev til Pia Wind, Mylius Erichsens Allé 27, 2900 Hellerup eller evt. pr. telefon 4498 1650 (til kasserer Kirsten Fenger). Deltagelse er gratis, og der bydes på en forfriskning samt overraskelser. **Husk tilmelding snarest, hvis du vil være sikker på plads!** Modtaget tilmelding bekræftes skriftligt efter 15. august.

Deltagerne mødes ved hovedindgangen, Emil Holms Allé 20, og anmodes om at møde kl. 16:45. Der er mulighed for gebyrpligtig parkering med begrænset antal pladser, så det anbefales at benytte Metroen til DR Byen.

Hyldest til det danske sprog

Det er vores sprog, der gør os til mennesker. Derfor er Riddersalen / Jytte Abildstrøms Teater og Modersmål-Selskabet gået sammen om at hylde det danske sprog. Kom og vær med til en enestående aften med masser af smagsprøver på godt dansk. Folketingets formand, **Mogens Lykketoft** indleder, og der vil være indlæg af bl.a. Dansk Sprognævns nyudnævnte formand, **Jørn Lund**. Arrangementet fokuserer især på den mundtlige brug af sproget. Programmet er under udarbejdelse. Arrangementet kommer til at foregå i **Riddersalen torsdag den 5. december kl. 20-22**, og det kommer til at koste 75 kr. pr. deltager. **Sæt kryds i kalenderen allerede nu og læs nærmere i annoncen på bagsiden af næste nummer.**

AFSENDER
MODERSMÅL-SELKABET
Wind
Mylius Erichsens Allé 27
2900 Hellerup

Returneres ved varig adresseændring

B